

هارمونی موسیقی ایرانی

(جلد اول)

نویسنده: علی قمصری

انتشارات کلام شیدا

سرشناسه: قمصری - علی.

عنوان و نام پدیدآور: هارمونی موسیقی ایرانی / تألیف: علی قمصری

مشخصات نشر: تهران: کلام شیدا، ۱۳۹۱.

مشخصات ظاهری: ۸۱۰ ص.: مصور، پارتیسون.

شابک:

۹۷۹-۰-۹۰۱۴۵۷۱-۰-۲

وضعیت فهرست‌نویسی: فیا

موضوع: هارمونی

موضوع: آهنگ‌سازی

موضوع: موسیقی ایرانی

رده‌بندی کنگره: ۱۳۹۱ ۲۵۲ / ۵ / MT

رده‌بندی دیویی: ۷۸۱ / ۲۵

شماره کتابشناسی ملی: ۲۶۸۴۸۵۶

هارمونی موسیقی ایرانی

اثر: علی قمصری

ویرایش: حامد کریمخانی، مژگان چیت‌ساز

طراحی جلد: دزیره چهاردولی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۱

تیراژ: ۲۰۰۰ نسخه

ناشر: کلام شیدا

قیمت: ۴۵۰۰ تومان

فهرست

۷.....	مقدمه
۱۲.....	انواع دانگ
۱۴.....	تقسیم‌بندی گونه‌ها از نظر نوع و جنسیت
۱۶.....	فاصله
۱۹.....	فواصل انعطاف‌پذیر
۲۲.....	خاستگاه چندصدایی در موسیقی ایرانی
۳۸.....	آکوردشناسی در موسیقی ایرانی
۴۱.....	دستگاه شور
۴۷.....	آکوردپایگی موسیقی ایرانی
۵۵.....	وصل‌ها و حرکت‌های ضعیف در هارمونی ایرانی
۶۲.....	آکورد درجه‌ی III
۶۵.....	آکورد درجه‌ی II
۷۱.....	آکورد درجه‌ی V
۷۵.....	آکورد درجه‌ی VI

۷۶.....	کادانس در شور
۷۹.....	بررسی عملی و نظری گوشه‌ها در شور
۷۹.....	درآمد
۸۴.....	کرشمه
۹۰.....	نغمه
۹۳.....	زیرکس سلمک
۹۶.....	کلرین
۹۸.....	مجلس آواز
۱۰۰.....	بزرگ
۱۰۲.....	کوچک
۱۰۵.....	مقدمه گریلی
۱۰۷.....	شهنواز

مقدمه:

کتاب حاضر قصد دارد با نگاهی نو به اندوخته‌های موسیقی ایرانی، مبانی نظری آن را نظام‌مند و قاعده‌پذیر کند. هنرجویان باید بتوانند برای پیدا کردن زبان و بیان خود ابتدا با مرزها آشنا شوند. بدانند تا کجا اسم طیّ طریق‌شان آموزش، تا کجا تجربه و از کجا به بعد خلاقیت و نوآوری است. "آهنگساز ایرانی" باید قابلیت‌های آهنگسازی در حوزه‌ی موسیقی ایرانی را داشته باشد؛ صرفاً نوازندگی و اعمال سلیقه‌های شخصی، شرط کافی برای آهنگسازی نیست. این کتاب سعی دارد علاوه بر شفاف کردن متدها، بستر چندصدایی و ملودیک موسیقی ایرانی را وسیع‌تر کند.

از گذشته تا امروز در مورد ماهیت ملودی در موسیقی ایرانی، سخن‌های فراوان گفته و شنیده شده اما صحبت از هارمونی غالباً پرابهام، گنگ و ناکافی بوده است. دیدگاهی وجود دارد که معتقد است خاستگاه موسیقی ایرانی تک‌صدایی و تک‌نوازی است و با این استدلال هارمونی را نفی می‌کند. نگاهی دیگر ترکیبی ناهمگون از هارمونی اروپایی را توضیح می‌دهد که به صدادهی گوش‌نواز اکتفا می‌کند.

عده‌ای دیگر به دنبال کنتربوان ایرانی و شرح نگاه شخصی و سلیقه‌ای خود (بدون منبع و معیار مشخص)، با توصیفاتى مانند:

"انتراعی بودن"، "شخصی بودن"، "آن"، "حس لحظه" و ... از نگاهی علمی طفره می‌روند. حال آنکه مقوله‌ی متد و قاعده‌مندی، به عنوان پشتوانه به حس بلاغی (شخص‌ترین ویژگی موسیقی شرق) کمک می‌کند. ما با نگاه تک‌صدایی به موسیقی ایرانی، درواقع نگاه تک‌بعدی خود را دنبال می‌کنیم و متعاقب آن، راه سنجش و پیشرفت نسل‌های آینده را سد خواهیم کرد.

تمایل آیندگان به موسیقی ایرانی، در گرو فراهم کردن بستر آشنایی شان با آثار ارزشمند چندبعدی و تمیز دادن آنها از آثاری تکبعدی و صرفاً تجربی و غنایی است.

این کتاب برای نویسنده یک دغدغهی هنری است نه ادعایی بزرگ.